UTILIZĂRI DIALECTALE ALE SUPINULUI. DOVEZI PENTRU EXTINDEREA STRUCTURII FUNCȚIONALE

ADINA DRAGOMIRESCU
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române,
Universitatea din București

1. Introducere

În acest articol sunt analizate utilizări ale supinului specifice limbii vorbite în zona de nord-est (Republica Moldova, Ucraina și chiar nord-estul României), utilizări neatestate (1b) sau atestate numai izolat (1a) în limba română vorbită în alte regiuni. Vor fi analizate structuri de tipul:

(1) a. *trebuie* ***de făcut***
b. *se apucă* ***de le făcut***

Ambele construcții sunt inovații lingvistice față de româna standard, și nu fapte arhaice conservate dialectal (nefiind atestate în româna veche). Apariția lor dovedește că structura funcțională a supinului românesc, destul de redusă în limba standard, este în extindere / schimbare în varietatea vorbită în nord-est, apropiindu-se de structura propozițiilor infinitivale și chiar a celor conjunctivale; structurile discutate îmbogățesc sinonimia sintactică dintre infinitiv, conjunctiv și supin, existentă în română pentru alte construcții.

Corpusul folosit cuprinde, pe de o parte, conversații online, care reflectă limba vorbită în Republica Moldova (corpusul Valentinei Cojocaru – CVC.2012−2014) și site-uri ale unor publicații din Republica Moldova, inclusiv secțiunile de comentarii ale acestor site-uri și, pe de altă parte, corpusul de română vorbită în Ucraina editat de Klaus Bochmann în 2004 – B.2004.

2. Tiparul *trebuie de făcut*

2.1. *Datele din româna standard*

Construcția *trebuie spus, trebuie mers* a atras atenția multor cercetători (Sandfeld și Olsen 1936: 281, Rosetti 1968: 258, Lombard 1974: 301, Neamțu 1980, Stan 2001, în ELR, s.v. *supin*, Pană Dindelegan 2007: 170-171, 2011: 121) mai ales sub aspectul interpretării celui de-al doilea component (supin vs participiu).

Verbul *a trebui* (și alte câteva verbe) intră, de fapt, în trei construcții distincte (vezi Neamțu 1980: 512-513, Pană Dindelegan 2007: 170, Dragomirescu 2013: 36-38), în care cel de-al doilea component are interpretări diferite.

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

Prima structură, ilustrată în (2a−b), are următoarele trăsături:

(i) se poate construi nu numai cu verbul *a trebui*, ci şi cu alte verbe, *a se lăsa*, *a se face*, *a se aştepta*, *a (se) cere*, *a se cuveni* etc. (Sandfeld şi Olsen 1936: 300, Lombard 1974: 301, Neamțu 1980: 511);

(ii) conține participii adjectivale, variabile, cu interpretare pasivă;

(iii) nu acceptă pe poziția a doua verbe care nu permit pasivizarea, inergative (3a) sau inacuzative (3b);

(iv) pot fi interpretare ca structuri cu ridicare (*raising*) a subiectului (*subject-to-subject*, 2a sau *subject-to-object*, 2b).

(2) a. *Problemele trebuie **lămurite**.* < a'. *Trebuie ca problemele să fie lămurite.*
b. *Mă las **așteptat/așteptată**.* < b'. *Eu las să fiu așteptată.*
(3) a. **Oamenii trebuie **înotați**.*
b. **Frunzele trebuie **căzute**.*

A doua structură, ilustrată în (4), se caracterizează prin faptul că:

(i) este o construcție impersonală cu verbul *a trebui* sau *a merita* + un participiu pasiv invariabil al unui verb tranzitiv;

(ii) poate fi interpretată ca presupunând elipsa auxiliarului *a fi*, așa cum se vede din exemplele de sub (5).

(4) a. *Trebuie **făcut** ceva.*
b. *Merită **văzut** cine a câştigat.*
(5) a. *Trebuie **să fie făcut** ceva.*
b. *Merită **să fie văzut** cine a câştigat.*

Cel de-al doilea component al structurii poate fi interpretat fie ca participiu, fie ca supin. Indiciile interpretării ca participiu a celui de-al doilea verb sunt valoarea pasivă a acestuia și posibilitatea interpretării construcției ca presupunând elipsa verbului *a fi* dintr-o structură pasivă.

Pentru interpretarea ca supin pledează existența, în uzul actual neliterar, popular, a variantei cu *de*, marcă a supinului (6) (Sandfeld şi Olsen 1936: 281, Manoliu-Manea [1985] 1993: 111-112, Avram 1997: 217) şi posibilitatea apariției complementului direct (acceptat de supin, dar nu și de participiu) al celui de-al doilea verb (7).

(6) a. *Mai degrabă trebuie **de acuzat** întâmplarea.*
(*Pătr. Cand.* 16, *apud* Sandfeld şi Olsen 1936: 281)
b. *Cine să spele ce-a trebui **de spălat**.*
(Popescu, VR XXIII 253, *apud* Sandfeld şi Olsen 1936: 281)
(7) a. *Trebuie **avut <u>răbdare</u>**.*
b. *Trebuie **făcut <u>asta</u>**.*

A treia structură, cea din (8), are următoarele trăsături:

(i) este o construcție impersonală cu verbul *a trebui* sau cu *a merita* și un supin provenit de la un verb inacuzativ (8a−c) sau inergativ (8d−e);

(ii) spre deosebire de construcțiile anterioare, cel de-al doilea component este mai clar interpretabil ca supin, deoarece are valoare activă, interpretarea cu elipsa verbului *a fi* este

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

imposibilă şi în registrul neliterar, popular, există o variantă cu *de*, marcă a supinului (9) (Pană Dindelegan 2007: 171, 2011: 121).

(8) a. *Trebuie* ***mers*** *de dimineață.*
b. *Trebuie* ***venit*** *la timp.*
c. *Ar trebui* ***stat*** *mai mult în aer liber.*
d. *Trebuie* ***alergat*** *cât mai repede.*
e. *Merită* ***insistat*** *la guvern.*

(9) a. *Trebuie* ***de muncit****.*
b. *Trebuie* ***de mers*** *până la capăt.*

2.2. ***Datele din româna vorbită în nord-est***

În toate structurile discutate anterior, în româna vorbită în zona de nord-est se foloseşte supinul cu *de*.

Prima structură apare în două tipuri de contexte: în (10) cel de-al doilea component apare fără acord (ca supinul din limba standard), în timp ce în (11) cel de-al doilea component se acordă (asemenea participiului din limba standard).

(10) a. *Toate problemele* ***trebuie de rezolvat*** *pașnic fără vărsări de sânge.* (inprofunzime.md)
b. *Cred că situația* ***trebuie de analizat*** *în mod rațional* (www.flux.md)
c. *impuritatea asta* ***trebie de analizat*** (B.2004: 100)

(11) a. *situația* ***trebuie de analizată*** (www.dejure.md)
b. *Premierul în exercițiu consideră că problemele* ***trebuie de rezolvate****, dar nu amplificate* (totul.md)
c. *vreo trei sute să spunem de persoane din ei* ***trebuie s*** (sic!) ***de luate****,* ***selecționate****, autoori, recenzenți, traducătoori* (B.2004: 200)

În termeni tradiționali, interpretarea sintactică este problematică, deoarece prezența lui *de* este un indiciu al interpretării ca supin, dar prezența acordului pledează pentru interpretarea ca participiu a celui de-al doilea component, deoarece supinul este invariabil în româna standard.

Cea de-a doua structură apare în două tipuri de contexte: fără acordul celui de-al doilea component (12) sau cu acordul celui de-al doilea component (13).

(12) a. *miine ii dam un bilotik /* ***treb de sabrazit*** *unde* (CVC.2012−2014)
b. *ca ce* ***trebu de acitat*** *eu akit* (CVC.2012−2014)
c. *asa* ***trebuia de raspuns****?* (CVC.2012−2014)
d. *tre* ***de facut*** *cum tre sa shie* (CVC.2012−2014)
e. *dar mama nu se poate folosi de el /* ***tre de kumparat*** *priza* (CVC.2012−2014)
f. *Liderii mondiali au discutat despre ce* ***trebuie de făcut*** *pentru a lăsa o Planetă mai curată urmașilor* (www.publika.md)
g. *ș* ***trebuia de analizaaat*** *transportul energiiei* (B.2004: 122)
h. *Iarî* ***trebiy di făcut*** *și-n felu ista lucrurile sî cam încurcă* (B.2004: 142)
i. *cu timpul* ***trebu di schimbat*** *unili capitule* (B.2004: 165)
j. *Ce* ***trebui de făcut****?* (B.2004: 177)

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

k. *Aceasta este practic cum trebuie* ***de rezolvat*** (B.2004: 177)
m. ***Trebuieşti***[1] ***di complectat*** *acolo* (B.2004: 197)
n. ***nu trebi di omorât*** *oaminii cuminț* (B.2004: 211)

(13) a. *sunt de acord că* ***trebuie de rezolvată*** *această problemă* (protv.md)
b. *Merge bine numai ca* ***trebuie de facută*** *o cosmetică uşoară* (999.md)

Este interesant de remarcat că în varietățile nord-estice structura s-a extins şi la verbul *a se putea*, în utilizările impersonale, într-o construcție neatestată în româna vorbită între granițele României:

(14) a. *Ce* ***nu se poate de făcut*** *înainte de somn* (mamaplus.md)
b. ***Se poate de făcut*** *transfer credit dacă activezi oferta nouă.* (help.orange.md)
c. ***Se poate de făcut*** *o bucățică de pâine aici, împreună cu familia.* (www.publika.md)
d. ***Se poate de făcut*** *bani şi în Moldova* (makler.md)
e. ***Nu se poate de făcut*** *ceva pentru aceşti oameni?* (protv.md)
f. *Spuneți-mi, vă rog frumos, dacă* ***se poate de făcut*** *nuntă în luna mai 2015.* (www.orange.md)
g. *dispri Boian* ***s-ar puté di spus*** *foarti mult* (B.2004: 144)

Aceste construcții se pot explica fie prin analogie cu verbul impersonal *a trebui*, fie prin analogie cu alte construcții impersonale (de tipul *e greu*, *e posibil*); de asemenea, toate aceste structuri au în comun caracterul modal al regentului.

(15) a. *ceea ce înseamnă că era* ***posibil de făcut*** *autostopul la cimitir* (books.google.md)
b. *Este* ***posibil de făcut*** *studii şi de susținut bacul cu frecvență redusă.* (companies.casata.md)
c. *Nu numai că ambele sunt* ***posibil de făcut*** (adrnord.md)
d. *cursurile valutare* ***nu e posibil de importat*** *pt ca nu este internet pe server* (CVC.2012−2014)

Şi verbul impersonal *a merita* apare în aceste structuri:

(16) a. ***Ar merita de făcut*** *din agricultură un pic de turism local?* (nataalbot.md)
b. *Am decis că* ***merită de făcut*** *ceva împreună* (altfun.md)
c. ***nu se merită de făcut*** *studii pompoase în RM* (protv.md)

Şi pentru aceste construcții interpretarea sintactică este problematică: prezența lui *de* pledează pentru interpretarea ca supin, pe când prezența acordului (13) atestă valoarea participială a celui de-al doilea component al structurii, dat fiind caracterul invariabil al supinului în româna standard.

[1] În această structură verbul *a trebui* este impersonal și are forma de prezent cu sufix, *trebuieşte,* cu *e* final închis la *i*, fenomen fonetic specific ariei nordice.

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

A treia structură apare într-un singur tip de context, fără acord:

(17) a. *Nu văd care sunt problemele,* ***trebuie de aşezat*** *la masa de negocieri.* (www.allmoldova.com)
b. *daaaaa / la dendrarium /* ***tre de dus*** */ akolo in padure ii frumos* (CVC.2012−2014)
c. *ap trebu* ***de actionat*** */ vsio vineri ori simbata ne vedem* (CVC.2012−2014)
d. *E: ai kaldddddddd / nuuuu / cine mai vre / defapt* ***tre de zis*** *si la fete / si olea si lu olea* (CVC.2012−2014)
e. *şî* ***treb di mărs*** *cî sânt problemi* (B.2004: 238)
f. *trebi* ***de munșit,*** *cochiylor* ***di-ajiutat*** (B.2004: 281)

Ca şi pentru construcția precedentă, şi pentru aceasta este posibilă utilizarea verbului *a se putea* și chiar a verbului personal *a putea* (18e):

(18) a. *Pe contrasens* ***se poate de mers*** *dacă tare trebuie* (play.md)
b. ***Nu se poate de înotat*** *acolo* (www.publika.md)
c. *În orice situație* ***se poate de zis****: poate fî şi mai rău* (www.integrator.md)
d. A: *apu tie / sa-i zici lu valea / sa se intereseze*
K: *aaaaaaaa*
A: *cu ce* ***se poate de dus***
K: *despre? a*
A: *daca ne ducem*
e. *Mai mulț merg pin alti țări, cî altfeli* ***nu pot di trait*** (B.2004: 209)

Pentru aceste construcții, prezența lui *de* poate fi interpretată ca un indiciu al faptului că cel de-al doilea component, invariabil şi activ, este supin.

O trăsătură interesantă a construcțiilor din ultimele două categorii este ilustrată în (19) (vezi şi (17f)). Între verbul *a trebui* şi verbul la supin pot interveni diferiți constituenți:

(19) a. *pentru că* ***tereb*** *<u>sî... la lucru</u>* ***de vorbit*** *în liimba ucraineaană* (B.2004: 130)
f. ***treb*** *<u>ş</u>* ***di mărs*** (B.2004: 205)
b. *Deci acestee formațiuni artistice* ***a tribit*** *<u>cu dânşî</u>* ***di făcut*** *în prealabil legături, de poftit să știi la cari oră* (B.2004: 164)
c. *şi cred că* ***ar tribi*** *<u>din zâua de astăz chiar la-nciaputu-acestui an</u>* ***di făcut*** *tot posibilu caa anu viitor s-putem întâmpina aces acest măreț jubileu cuu mult succes* (B.2004: 164)
d. *Acolo* ***trebu*** *<u>păduri de mesteacâân</u>* ***di prelucrat*** *pintru placaj* (B.2004: 189)

2.3. ***Ipoteză de analiză***

Analizând comparativ cele trei structuri din limba standard şi comportamentul lor în varietățile nord-estice, se poate spune că, pentru toate structurile, există tendința de generalizare a supinului, dovadă fiind prezența complementizatorului *de*.

Problema de analiză este reprezentată de contextele cu acord, de tipul (11) sau (13), deoarece supinul este invariabil în româna standard, şi astfel analiza verbelor subordonate ca supin devine problematică. Totuşi, în alte limbi romanice, există posibilitatea ca formele verbale nonfinite, mai precis infinitivul, să aibă flexiune (vezi Ledgeway 1998 pentru

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

calabreză; Raposo 1987 pentru portugheză; Mensching 2000: 7, 17, 31, 33, 56 pentru portugheză, galiciană, napoletana veche, varietăți logudoreze și nuoreze, sardă). De altfel, Ledgeway (2012: 293-294) semnalează existența mai multor forme verbale nonfinite cu flexiune în varietăți ibero-romanice și în vechea napoletană.

Se poate avansa ipoteza că în contextele analizate apare un supin care tinde să-și creeze flexiune, asemenea infinitivului cu flexiune din alte varietăți romanice și prin analogie cu participiul românesc. Prezența acestei forme acordate este o dovadă a faptului că supinul capătă trăsături phi[1] (de număr și gen). În plus, generalizarea lui *de* dovedește că acesta este un complementizator autentic, care nu poate lipsi din structura supinului.

Posibilitatea ca între verbul *a trebui* și supin să apară diferiți constituenți dependenți sintactic de supin dovedește că există un spațiu în periferia proiecției C(omplementizatorului) în care acești constituenți sunt ridicați.

3. Tiparul *se apucă de le făcut*

3.1. *Datele din româna standard*

În româna standard, supinul nu acceptă combinarea cu clitice (20a) și cu negația verbală *nu* (20b). În schimb, acceptă negația prefixală *ne-* (20c) și negația de constituent *nu*. Lipsa posibilității de a găzdui clitice, alături de incompatibilitatea cu auxiliarele, a fost pusă în legătură cu absența categoriei Timp sau, mai general, cu faptul că structura funcțională a supinului este redusă sau unele proiecții sunt defective (Ionescu 1990: 23, 26, Hill 2002, 2012, Soare 2002: 56, Dye 2006, Cornilescu și Cosma 2010, Dragomirescu 2013: 64-66).

(20) a. **Se apucă de **le** făcut.*
b. **E bine de **nu** făcut.*
c. *Am obosit de **ne**făcut nimic.*
d. *Cartea este **nu** de citit, ci de conspectat.*

3.2. *Datele din româna vorbită în nord-est*

În româna vorbită în Republica Moldova, au fost semnalate contexte în care supinul acceptă combinarea cu clitice (Gabinschi 2010). Mediul online atestă foarte multe situații în care supinul se combină cu clitice (Dragomirescu și Hill 2014). În corpusul de texte din Ucraina, am identificat foarte puține exemple de supin cu clitice, ceea ce se poate explica fie prin faptul că înregistrările din acest corpus sunt ceva mai vechi (din 2001−2003), iar fenomenul investigat s-ar fi dezvoltat mai recent, fie prin limitarea teritorială a construcției la limba din Republica Moldova (și nord-estul României, așa cum arată câteva atestări de pe site-uri românești).

Supinul însoțit de clitice apare cu verbe regente de tipuri diferite:

(i) modale (*a avea, a trebui, a putea*), cel mai frecvent, în special *a avea* (21) și *a trebui* (22), dar și *a se putea* (23), despre care am arătat în secțiunea 2 că își extinde posibilitățile de combinare cu supinul;

(ii) aspectuale (*a se apuca de, a termina, a se opri*) (24);

(iii) cu control (*a încerca*) (25);

(iv) altele (26).

[1] Trăsăturile *phi* sunt un termen-umbrelă introdus la începutul perioadei minimaliste a gramaticii generative pentru a cuprinde toate trăsăturile gramaticale legate de acord.

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

(21) a. *Rusia are* ***de ne plătit*** *daune materiale* (historia.ro)
b. *Bine că ştiu să ne anunţe că avem* ***de ne plătit*** *impozitele.* (www.bistriteanul.ro)
c. *mai aveți* ***de îi adus*** *pe mama și tata lui Liliana* (ziarulnational.md)
d. *unde nimeni nu se implică, iar de-o face are* ***de se certat*** *cu Mihai Ghimpu* (vox.publika.md)

(22) a. *Trebuie* ***de le făcut*** *observație urgent* (inprofunzime.md)
b. *Așa că, trebuie* ***de le lăsat*** *poarta deschisă spre plecare* (m.publica.md)
c. *Eu cred că așa trebuie* ***de le făcut*** *la mafioții de Plahatniuc și Filaret.* (protv.md)
d. *Trebuie identificat persoane influente și* ***de le CONVINS*** *să vină în board.* (www.civic.md)

(23) a. *câte argumente se poate* ***de le adus*** *contra lu Ghimpu* (www.publika.md)
b. *se poate* ***de le aruncat*** *în urna de gunoi* (publika.md)

(24) a. *Te întreb pentru că ma gândesc să mă apuc* ***de le citit*** (jurnalul-unei-cititoare.blogspot.com)
b. *după ce termini* ***de le arătat*** *camerele* (hd.portaltv.ro)
c. *pot sa ma opresc doar că sunt anumite riscuri așa că nu m-am oprit* ***de le luat*** (www.naturaplant.ro)

(25) *ca aceste răspunsuri să merite de încercat* ***de le căutat*** (www.opinii.md)

(26) a. *Nu ar strica* ***de le făcut*** *o exursie cu veteranii la Gulag* (www.curaj.net)
b. *mai buni rezultati dă mai bini ș-nu,* ***nu di li pascut*** *pi liții* (B.2004: 239)

Structurile cu clitice sunt acceptate și de supinul din *tough*-constructions (27) și de supinul cu regente adjectivale sau adverbiale (28).

(27) a. *Cuvioșii noștri părinți ne învață că nu-i bine* ***de le făcut*** (ortodoxia.md)
b. *eu cred că aestea mici e mai greu* ***de le făcut*** (www.torrentsmd.com)
c. *ar fi obligatoriu* ***de le luat*** (forum.teologie.net)
d. *Bune sfaturi, greu* ***de le urmat****, asta se poate educa printr-un autocontrol.* (blogs.fanbox.com)
e. *mai rezistente la cutremure și mai ușor* ***de le încălzit*** *iarna* (flory4all.blogspot.com)
f. *ca să fie mai rapid și mai ușor* ***de le pus*** *apoi în lucrarea finală* (groups.yahoo.com)

(28) a. *culegi nucile (la noi sunt deja prea mari, e târziu* ***de le făcut*** *cu coajă)* (www.culinar.ro)
b. *demne* ***de le urmat*** (ro-ro.facebook.com)

Și supinul cu regent nominal permite apariția cliticelor, ceea dovedește că nu există o relație directă între control / timp anaforic și legitimarea cliticelor:

(29) a. *Ei bine, până la urmă, toată problema vine de la faptul că, după sute de ani* ***de le spus*** *țigani în mai toate țările Europei, brusc, ne-am trezit noi.* (www.realizat.com)
b. *Jocuri de spălat și* ***de le uscat*** *hainele* (jocurifetebarbie.ro)

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

c. *nu sunt designer şi nu am portfolio exempluri* ***de le arătat***
(www.flashforum.ro)
d. *de ce nu ar fi cazul* ***de le luat banii*** *şi de făcut reparaţii* (inprofunzime.md)

Pe lângă combinarea cu clitice, supinul acceptă, în aceleaşi contexte, şi apariția negației verbale *nu*:

(30) a. *Sunt multe de spus, multe* ***de nu le spus*** (sorinels.blogspot.ro)
b. *Aşa că, trebuie* ***de le lăsat*** *poarta deschisă spre plecare și* ***de nu-i mai netezit*** *pe bășcălie* (m.publica.md)

3.3. ***Ipoteză de analiză***

Capacitatea supinului din limba română vorbită în Republica Moldova de a se combina cu clitice dovedește apariția unor modificări în structura funcțională a supinului, în sensul extinderii acesteia, mai precis dovedește existența unei proiecții responsabile de găzduirea cliticelor.

Un argument suplimentar care pledează pentru existența unor modificări în structura funcțională a supinului este faptul că, în aceleaşi contexte în care apar clitice, este posibilă şi apariția negației verbale *nu,* care este poziționată după complementizatorul *de*. Negația *ne-*, acceptată de supinul din limba standard, are statut de clitic, deci de centru (*head*), iar structurile de tipul *nefăcut* se obțin prin ridicarea verbului în specificatorul negației și prin adjuncția lui *ne-*. În schimb, negația *nu* are statut de grup (*phrase*), fiind proiectată în specificatorul proiecției Neg; negația *nu* blochează ridicarea verbului (a supinului, în cazul de față) (vezi Nicolae 2015 pentru analiza diferită a negației verbale prin *nu* și prin *ne-*).

4. Concluzii

Structurile sintactice analizate aici, care au suferit inovații aparent independente, sunt dovada unor transformări petrecute în structura funcțională a supinului și a extinderii acesteia în limba română vorbită în varietățile nord-estice ale românei[1].

Fenomenele relevante sunt:

− extinderea complementizatorului *de,* specific supinului, la toate structurile cu supin, inclusiv la cele din care acesta lipseşte din limba standard;

− posibilitatea de a intercala constituenți dependenți sintactic de supin între verbul regent și complementizatorul *de*, fapt care dovedește că CP-ul supin își proiectează o periferie asemănătoare cu acea a conjunctivului;

− apariția acordului (ca în cazul infinitivului personal din alte limbi romanice), care se corelează cu apariția unor trăsături phi de număr și de gen, pe care supinul nu le avea anterior;

− posibilitatea combinării cu clitice pronominale, poziționate între complementizator şi verb, corelată cu existența unei proiecții funcționale care să găzduiască aceste clitice; spre deosebire de supinul din limba standard, pentru care spațiul dintre C(omplementizator) și VP / *v*P este foarte redus, supinul din varietățile nord-estice are o structură funcțională în extindere;

[1] Este exclusă posibilitatea ca structurile să fi apărut prin contact lingvistic, sub influența limbii ruse (sau ucrainene), pentru că în aceste limbi nu există structuri în care un verb (modal) să fie urmat de prepoziție și apoi de o formă nonfinită (vezi Cubberley 2002, Bailyn 2012).

BDD-V1657 © 2015 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

− posibilitatea apariției negației verbale *nu*, poziționată după complementizator, prin analogie cu propozițiile infinitivale sau conjunctivale; structura rezultată, complementizator – negație – clitic − verb (*de nu le spus*, ca *a nu le spune, să nu le spună*), presupune că negația verbală nu se mai obține prin adjuncție (ca în cazul supinului din limba standard, *nefăcut,* sau al gerunziului, *nefăcând*), ci prin inserția directă a negației în specificatorul proiecției Neg.

SURSE

B.2004 – Klaus Bochmann (Hrsg.), *Gesprochenes Rumänisch in der Ukraine. Soziolinguistiche Verhältnisse and linguistische Strukturen,* Leipzig, Leipziger Universitätsverlag, 2004.
CVC.2012−2014 – Valentina Cojocaru, corpus de conversații on-line, mss.
internet

BIBLIOGRAFIE

Avram, Mioara, 1997, *Gramatica pentru toți,* ediția a II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, Humanitas.

Bailyn, John Frederick, 2012, *The Syntax of Russian*, Cambridge, Cambridge University Press.

Cornilescu, Alexandra, Ruxandra Cosma, 2010, *Remarks on the Romanian Verbal Supine and its German Equivalents, The Annual Conference of the Faculty of Foreign Languages and Literatures*, University of Bucharest, 5-6 November.

Cubberley, Paul, 2002, *Russian. A Linguistic Introduction*, Cambridge, Cambridge University Press.

Dragomirescu, Adina, 2013, *Particularități sintactice ale limbii române în context romanic. Supinul*, București, Editura Muzeului Național al Literaturii Române.

Dragomirescu, Adina, Virginia Hill, 2014, „A diachronic perspective on *de*-supine complements", comunicare la *The Annual Conference of the English Department*, June 5-7, 2014.

Dye, Cristina, 2006, „A and Ā-Movement in Romanian Supine Constructions", *Linguistic Inquiry*, 37, p. 665-674.

Gabinschi, Marcu, 2010, *Formele verbale nepredicative nonconjunctivale ale limbii române (pe marginea tratării lor în gramatica oficială)*, Chișinău.

Hill, Virginia, 2002, „The gray area of supine clauses", *Linguistics*, 40, p. 495-517.

Hill, Virginia, 2012, *The emergence of the Romanian supine*, mss., University of New Brunswick SJ.

Ionescu, Rodica, 1990, *Romanian supine constructions*, teză de doctorat, University of Ottawa, Canada.

Ledgeway, Adam, 1998, „Variation in the Romance Infinitive: The case of the Southern Calabrian Inflected Infinitive", *Transactions of the Philological Society*, 96, 1-61.

Ledgeway, Adam, 2012, *From Latin to Romance. Morphosyntactic Typology and Change*, Oxford, Oxford University Press.

Lombard, Alf, 1974, *La langue roumaine. Une présentation*, Paris, Éditions Klincksieck.

Manoliu-Manea, Maria, [1985] 1993, „Aspect şi diateză în formele nominale ale verbului: Supinul românesc versus infinitivul romanic", în *Gramatică, pragmasemantică, discurs,* Bucureşti, Litera, p. 103-114.

Mensching, Guido, 2000, *Infinitive Constructions with Specified Subjects. A Syntactic Analysis of the Romance Languages*, Oxford, Oxford University Press.

Neamțu, G. G., 1980, „Despre construcția „*a trebui* + participiu"", *Limba română*, XXIX, 5, p. 511-514.

BDD-V1657 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)

Nicolae, Alexandru, 2015, *O perspectivă comparată şi tipologică asupra sintaxei limbii române vechi: problema configurationalităţii,* teză postdoctorală.
Pană Dindelegan, Gabriela, 2007, „Din nou despre participiu şi supin", *Studii şi cercetări lingvistice*, LVIII, 1, 163-173.
Pană Dindelegan, Gabriela, 2011, „Din istoria supinului românesc", în Rodica Zafiu, Camelia Uşurelu, Helga Bogdan Oprea (eds.), *Limba română – ipostaze ale variaţiei lingvistice*, I, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, p. 119-130.
Raposo, Eduardo, 1987, „Case Theory and Infl-to-Comp: The Inflected Infinitive in European Portuguese", *Linguistic Inquiry*, 18, p. 85-109.
Rosetti, Al., 1968, *Istoria limbii române de la origini până în secolul al XVII-lea*, Bucureşti, Editura pentru Literatură.
Sandfeld, Kr., Hedvig Olsen, 1936, *Syntaxe roumaine. Emploi des mots à flexion*, I, Paris, E. Droz.
Soare, Elena, 2007, „Morphsyntactic Mismatches Revised: the Case of Romanian Supine", *Acta Linguistica Hungarica*, 54, p. 1-19.
Stan, Camelia, 2001, „Supinul", în Marius Sala (ed.), *Enciclopedia limbii române* [ELR], Bucureşti, Univers Enciclopedic.

DIALECTAL USAGES OF THE SUPINE. ARGUMENTS FOR AN EXTENDED FUNCTIONAL STRUCTURE

(*Abstract*)

The aim of this paper is to show that in the north-eastern varieties of Romanian (mainly in the varieties spoken in the Republic of Moldova and in Ukraine) certain usages of the supine are different from the ones found in standard Romanian. The following phenomena have been discussed: the generalised usage of the complementizer *de* (*trebuie de făcut* vs standard Romanian: *trebuie făcut* 'it must be done') and the co-occurrence of the supine with pronominal clitics, impossible in standard Romanian (*trebuie de **le** făcut* 'these must be done'). Our conclusion is that the functional structure of the supine is different in the north-eastern varieties when compared to standard Romanian: the supine acquires phi-features (number and gender), the functional space between C and *v* is more highly structured and extended, the complementizer *de* projects a CP-periphery in which different constituents can be raised, and the verbal negator selected is phrasal *nu* instead of the head *ne-*.

BDD-V1657 © 2015 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 18:13:52 UTC)